

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 3030
Tarih : 11.07.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 11.07.2019
Sayı: -120.10-E.00000502752

E.00000502752

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülke genelinde bilinçsizce uygulanan kentsel dönüşüm politikalarının yol açtığı sorunların sebep ve neticelerinin tespiti amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince ekte sunulan gerekçe çerçevesinde Meclis Araştırması açılmasını aşağıda imzası bulunanlar olarak arz ve teklif ederiz. 11.07.2019

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Siirt Milletvekili

GEREKÇE

Kentsel dönüşüm, kuşkusuz nüfusu her geçen gün artan kentlerin yeniden planlanması, yapılanması ve nitelikli halkın daha rahat ve sağlıklı yaşayabileceği alanlar yaratılması kaygısıyla ele alınmakta ise de pratikte kentsel dönüşümün çok daha trajik neticelendiğine şahit olmaktayız. Nitekim çok boyutlu yönleri olan kentsel dönüşüm, hem ekonomik, hem politik, hem hukuksal ve yönetsel hem de sosyolojik bir konudur. Dolayısıyla kentsel dönüşüm, birden çok değişkeni içerisinde barındıran, ekonomik, sosyolojik, kültürel, tarihsel, siyasal ve her şeyden önemlisi insani boyutları da içeren bir mesele ise de kentsel dönüşüm projelerinde rant uğruna halkın sağlıklı ve insana yaraşır bir çevrede yaşama hakkından ödün verildiğini ne yazık ki gözlemlemekteyiz.

Kentsel dönüşüm uygulamaları sanayi devrimi ile ortaya çıkmış; köyden kente hızlı göçün etkisi konut sorununu doğurmuş olup hızlı ve çarpık kentleşme ilerleyen dönemlerde kentsel dönüşüm adı altındaki çalışmaları beraberinde getirmiştir. Türkiye'de sanayileşme ve göç olgusu '50'li '60'lı yıllardan sonra söz konusu olmuş ve bilhassa kaçak, gecekondu olarak tabir edilen yapılar hızla yayılmıştır. Daha sonraları ise yapılan yasal düzenlemeler ile gecekonduların yıkılması ve yerlerine yeni yapıların yapılması gündeme gelmiştir. Bunun ilk örnekleri '90'lı yılların başında Ankara'da gerçekleşmiş ve böylelikle toplu konutlar da yapılmaya başlanmıştır. Ancak hızlı kentleşmeye ayak uyduramayan Türkiye, kentsel dönüşüm projelerini de düzenli ve yaşanabilir bir kent oluşturmak fikriyatından ziyade yeni rant alanları açılması şeklinde

E.00000502752

hayata geçirmiş ve düzensiz kentleşme insanlar için konforlu bir yaşamı su epey uzaklaşırken, kent dokularının da bozulmasına yol açmıştır. Dahası, dönüşüm bölgelerinde yaşayan insanların, mal, mülk bedelleri düşük tutularak ve işin içine arazi mafyalarının karışmasıyla insanlar zorla yerlerinden edilmiş ve geçmişle, eski yaşantıları ile bağları tamamen kopararak başka yerlere taşınmaya zorlanmışlardır. Bu gelişmeler kentsel dönüşüm süreçlerinin ne denli vahşi boyutlarda yaşandığının da ifadesidir.

Nitekim pek çok kent; imarsız, ruhsatsız, denetimsiz binalarıyla çarpık bir kentleşme sürecine maruz kalmıştır. Bu durum beraberinde altyapı ve ulaşım sorunlarını da getirmiş ve büyük kentlerde yaşam kalitesi düşmüştür. Kentsel dönüşüm projelerinin en sakıncalı taraflarından birisi de şüphesiz doğa katliamlarının fütursuzca gerçekleştirildiği durumlara tekabül etmesi olmuştur. Bu da beraberinde hava, toprak, su kirliliği gibi yeni sorunları getirmiştir. Yani netice itibariyle çok boyutlu çok katmanlı bir sorun alanı oluşmuş, ancak bu alanda yapılan çalışma ve önerilerin hiçbirisi insan odaklı olmadığı için mesele çözümsüz bir hal almıştır. Tarım alanlarının yok olması, yaşam alanlarının yok edilmesi, kıymetli arazilerin müteahhitlerin elinde tarihi doku yok edilerek yeniden biçimlendirilmesi, insanların zorla başka alanlara yerleştirilmesi, çocuklar için uygun ve güvenli oyun alanlarının oluşturulmaması, alt ve üst yapı sorunlarının doğrudan insan yaşamını olumsuz etkilemesi biçiminde yaşanan bu sürecin bir araştırma komisyonu marifetiyle yeniden ele alınması elzemdir.

1	TULAY HATİMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	<i>T. Hatim</i>
2	KEMAL PEKÖZ	ADANA	<i>Kemal</i>
3			-
4	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	<i>B. Öztürk</i>
5	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	<i>D. Taşdemir</i>
6	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	<i>F. Kerestecioğlu</i>
7	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	<i>Kemal Bulbul</i>
8	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	<i>A. Acar</i>
9	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	<i>Necdet İpekyüz</i>
10	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	<i>M. R. Tiryaki</i>
11	FELEKNAS UCA	BATMAN	<i>F. Uca</i>
12	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	<i>E. Aydemir</i>
13	SALİHE AYDENİZ	DİYARBAKIR	<i>S. Aydeniz</i>
14	MUSA FARİSOĞULLARI	DİYARBAKIR	<i>M. Farisoğulları</i>
15	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	<i>S. Güzel</i>
16	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	<i>H. Özsoy</i>
17	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	<i>G. Paylan</i>
18	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	<i>İ. Taşcier</i>
19	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	<i>R. Tosun</i>
20	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	<i>Ş. Çoşkun</i>